

A Kúria a Dr. Bujdosó Arnold ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Botta Mária ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. Boros László ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságon 16.G.40.857/2006. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.22.029/2011/9. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I.r. és a II.r. alperes részére 100.000 - 100.000 (Egyszázezer-Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. szeptember 26-án 20.000.000 forintért megvásárolta az I.r. alperestől a ... típusú gépjárművet. A szerződés részét képező általános szerződési feltételek szerint a garancia idő 2 év, vagy 200.000 km volt. A gépjármű az üzembe helyezés időpontjától 2005. április 29-ig garanciális átvizsgálásra, kisebb javításokra 10 munkanapot töltött szervizben. 2005. április 29-től 2006. június 27-ig azonban a jármű sorozatosan meghibásodott, a javításokat a II.r. alperes és a korábbi III.r. alperes a ... Kft. végezte, akinek átalakulás folytán jogutódja az I.r. alperes. Ezen időszak alatt a jármű 102 napot töltött javítóműhelyben. A felperes a gépjárművet 2006. július 27-én 8.400.000 forintért eladta az I.r. alperesnek, aki azt 2006. szeptember 11-én továbbértékesítette.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen 7.100.851 forint és járulékai, másodlagosan 7.223.506 forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket kártérítés címén. Arra hivatkozott, hogy a meghibásodások miatt a tényleges forgalmi értéknél olcsóbban volt kénytelen értékesíteni a járművet, így ezzel összefüggésben 2.115.000 forint kár érte. A jármű állásidejére sürgősen fizette ki két sofőr munkabérét, ami 884.742 forint. A vontató szervizbe szállításával 469.440 forint költsége merült fel, és mivel a járművet munkavégzésre nem

használhatta, bevételtől esett el, emiatt elmaradt vagyoni előnyként 2.953.583 forintra tartott igényt. Ezen a címen támasztott követelése elutasítása esetén az alvállalkozók bevonásával felmerült költségei megtérítését kérte 831.928 forint összegben. Arra az esetre, ha a bíróság az elmaradt vagyoni előnyének összegét nem találná megállapíthatónak, úgy 2.000.000 forint általános kártérítést kért. Ezen felül a garanciális javításokra jogszerűtlenül felszámított 799.741 forint visszatérítését is igényelte.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, a kereset jogalapjának hiányára hivatkozva.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I.r. alperest 1.353.338 forint és járulékai, míg a II.r. alperest 291.157 forint és járulékai megfizetésére kötelezte a felperes javára, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint a jármű felperes részére történt értékesítésekor a vontatónak nem volt kellékhibája, vagyis az I.r. alperes részéről nem történt hibás teljesítés, a 2005. április 29-e után jelentkező meghibásodások nem a jármű üzembe helyezéskori állapotára vezethetők vissza. Ezért az I.r. alperes felelőssége az eladóként vállalt jótállási kötelezettsége alapján nem állapítható meg, míg a vontató javítása nem tartozott a feladatai közé, így ezeket a munkákat a szakszervizek nem az ő teljesítési segédjeként végezték el.

A jogerős ítélet értelmében a javító szakszervizek és a felperes között vállalkozási szerződés jött létre, a felperes azonban nem bizonyította az egyes alperesek részéről történt hibás teljesítést. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a különböző címen érvényesített követelések elbírálásakor az egyes alperesekre nézve külön-külön kellett vizsgálni a kárfelelősség feltételeinek bekövetkezését, a felperes azonban elmulasztotta részletezni a káreseményre vonatkozó tényadatokat. A másodfokú bíróság e releváns tények ismeretének hiányát, a tényállás felderítetlenségét a felperes terhére értékelte. Megállapította, hogy a szakértő csak általánosságban nyilatkozott, és kellő konkrétsággal nem határozta meg és javításokra lebontva nem jelölte meg, hogy pontosan mi volt a hiba, és azt sem, hogy melyik javítás húzódott el indokolatlanul, így a szakértői vélemény alkalmatlan az egyes alperesek hibás teljesítésének bizonyítására. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a szakértő egyes javítások indokoltságát, és szükségességét megállapította a jármű használatából eredő természetes meghibásodások miatt. A jogerős ítélet értelmében a szakvéleményre összegekszerűen meghatározott marasztalás sem alapítható.

A bíróság alaptalannak találta a felperes állásidővel kapcsolatos követelését, mivel azt állapította meg, hogy nem volt olyan a dolgozókat érintő állásidő, amelyre hivatkozva a felperes a munkabér bizonyos összegét kártérítésként igényelhetette, és azt sem bizonyította, hogy a vontató két sofőrje kizárólag ezen a munkagépen dolgozott. Ezzel kapcsolatban a felperes saját előadására hivatkozott. A jogerős ítélet értelmében az e címen támasztott követelés tekintetében nem bizonyított az okozati összefüggés, valamint a kár felmerülése.

A vételár különbözet címén előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában a bíróság nem találta megállapíthatónak, hogy az értékcsökkenés mennyiben vezethető vissza a hibás teljesítésre, és mennyiben a használattal együtt járó meghibásodások megfelelő javítására, így ezen igény tekintetében is bizonyítatlannak ítélte az okozati összefüggést.

A jogerős ítélet szerint a tényelőadás hiányossága kizárja a szervizbe szállítás költségeinek alperesekre történő áthárítását is, mivel a felperes ebben a körben sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének. Kiemelte, hogy a könyvszakértői vélemény szerint a felperes kilométer költségszámítása nem fogadható el bizonylati alátámasztás hiányában, és a műszaki szakértői vélemény kiegészítése a tényállás feltáratlansága miatt nem vezetett volna eredményre. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy a hibás teljesítés bizonyítatlansága e tétel esetén is az elutasítást indokolta.

Az elmaradt vagyoni előnnyel kapcsolatos keresetet arra hivatkozva ítélte alaptalannak a bíróság, hogy ennek bizonyítására a felperes által indítványozott műszaki szakértői bizonyítás nem alkalmas, miután a könyvszakértő bejelentette, hogy ennek kimunkálására a számviteli módszer nem megfelelő. A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a vontató leállása miatt tényleges haszontól esett el. A bíróság az elmaradt haszonnal eshetőlegesen érvényesített általános kártérítési igényt a kár bekövetkeztének bizonyítotttsága hiányában ítélte alaptalannak, utalva arra is, hogy általános kártérítés megítélésére csak akkor kerülhet sor, ha a kár bekövetkezte bizonyított, és csupán a mértéke tekintetében adódik bizonyítási nehézség.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperesek 4.268.923 forint és járulékai megfizetésére történő kötelezését kérte. 2.115.000 forintot értékcsökkenés, 469.440 forintot szervizbe szállítási költség címén, 884.742 forintot munkabér követelés, míg 799.741 forintot javítási költség címén követelt.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 315. §, 340. § (2) bekezdés, 344. §, 309. § és 355. § (4) bekezdés, valamint a Pp. 3. § (2), (3) és (4) bekezdés, 163. § (1) bekezdés, 182. § (3) bekezdés, 252. § (3) bekezdés rendelkezéseit.

Érvelése értelmében mind a garanciális, mind pedig az azon kívüli időszakban elvégzett szakszerűtlen munkákhoz kapcsolódó hibás teljesítésre alapozott kártérítés jogcíme fennáll. Kifejtette, hogy amennyiben a bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogcím megjelölése nem helytálló, ez esetben a felek között létrejött tényleges jogviszony alapján kellett volna megítélni a perbeli tényállást. Ezen érvelésének alátámasztására a bírói gyakorlatra hivatkozott.

Sérelmezte, hogy a bíróság megállapította, hogy a szervizek a munkát szakszerűtlenül végezték el, és azokkal a meghibásodások okozati összefüggésben állnak, ugyanakkor mégis arra a következtetésre jutott, hogy a szervizek hibás teljesítését nem bizonyította. Arra hivatkozott, hogy az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett, és a javítások szakszerűtlenségét bizonyította. Ennek alátámasztására ... és ... szakértők véleményeiből idézett. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság - szakértelme hiánya ellenére, és bármiféle szakértői ellenbizonyítás nélkül - akként értékelte a műszaki szakértői véleményeket, hogy azok homályosak, túl általánosak. A bírói gyakorlatra hivatkozva előadta, hogy a bíróságnak konkrétan tájékoztatnia kellett volna őt a bizonyításra szoruló tényekről a további bizonyítás szükségességéről. Szerinte a szakértői vélemények egyértelműek, konkrétak voltak, azok a tényállás megállapítására alkalmasak, ezért a bíróság jogszabályt sértve jutott arra a következtetésre, hogy nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, illetve mellőzte az általa szükségesnek tartott további bizonyítási indítványok előterjesztésére történő felhívását, és a további bizonyítási eljárás folytatását.

Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a kármegosztás módját és arányát nem fogadta el. Egy jogesetre hivatkozva sérelmezte, hogy a bíróság nem látott lehetőséget az alperesek egyetemleges marasztalására, illetve a szakértői vélemény által megállapított százalékos arány alkalmazására.

Arra hivatkozott, hogy műszaki szakértői véleményekkel bizonyította, és a bíróság meg is állapította, hogy a meghibásodások a szakszervizek hibás teljesítésére vezethetők vissza, és bizonyította az értékcsökkenés miatt bekövetkezett kár összegét is. Kifejtette, hogy a szervizbe szállítás és a javítási költségeinek alperesekre való áthárítása jogszerű, mivel arra az alperesek hibás teljesítése miatt került sor. Szerinte bizonyította, hogy az alkalmazottak munkaeszköze az alperesek

hibájából 102 napig üzemképtelen volt, ezen időszakra úgy kellett munkabért fizetni, hogy termelő munkát végezni nem tudtak, ezért a munkabér igénye is jogszerű.

Az I.r. és a II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytállóan és indokoltan egészítette ki a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy a felperes részére történt teljesítéskor 2003. szeptember 26-án a vontatónak nem volt kellékhibája, vagyis az I.r. alperes eladó részéről nem történt hibás teljesítés. Erre figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az I.r. alperes helytállási kötelezettsége az eladóként vállalt jóállás alapján nem áll fenn, a vontató javítása nem tartozott az I.r. alperes kötelezettségei közé, vagyis ezt a munkát a szakszervezetek nem az ő teljesítési segédjeként végezték el.

A bírói gyakorlatnak megfelelően rögzítette a másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában, hogy a Ptk. 310. §-a szerinti kár körében értékelni lehet magának a szolgáltatásnak a hibájából származó anyagi hátrányt is, vagyis a felperesnek tartalmában a kellékszavatossági igénnyel azonos követelése is lehet kártérítés címén. Ennek megfelelően érdemben vizsgálta a másodfokú bíróság a felperes kártérítési igényét.

A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes önálló, egymástól független szerződéseket kötött a II.r., illetve a korábbi III.r. alperessel a jármű hibáinak javítására, ezért jogszabálysértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperesnek kellett bizonyítania az egyes alperesek hibás teljesítését és azt is, hogy ezzel okozati összefüggésben az általa megjelölt összegű kár érte.

Az alperes a 28. sorszámú bizonyítási indítványában szakértő bevezetését kérte annak megállapítására, hogy „a II.r.-III.r. alperesek hibás teljesítésükből eredően mennyi kára keletkezett és mennyi haszontól esett el”.

A bírói gyakorlat értelmében (BH 1987.411.) a bíróság nem háríthatja át a szakértőre a per eldöntéséhez szükséges tények és körülmények felderítésének feladatát, és nem engedheti át a

szakértőnek a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó jogkörét. A bíróságnak kell közölnie mindazokat az adatokat a szakértővel, amelyek a szakvélemény előterjesztéséhez szükségesek (BH 2002.161.). A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli (Pp. 3. § (3) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a 30. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt végzésével felhívta a felperest annak kimunkálására, hogy álláspontja szerint melyik alperes milyen mulasztást követett el, és tényelődadás, valamint bizonyítékok előterjesztésére is felszólította. A 2008. szeptember 04-én tartott tárgyaláson a 39. sorszámú jegyzőkönyvben foglaltan a Pp. 3. § (3) bekezdésére tekintettel tájékoztatta a felperest az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről, és arról is, hogy ennek szakértői bizonyítás indítvány előterjesztésével tehet eleget.

A felperes bizonyítási indítványát követően ... szakértő ... sorszám alatt a műszaki szakértő véleményét kiegészítette, és a rendelkezésére álló adatok alapján az alperesek felelősségi körének százalékos megosztásáról nyilatkozott. Az alperesek az elsőfokú eljárás során a szakértő megállapításait vitatták, a szakértő részéről konkrét ténymegállapítások hiányát kifogásolták, azonban ebben a körben a felperes részéről további bizonyítási indítvány előterjesztésére nem került sor, és a bíróság sem folytatott le további bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a szakértő által kimunkált százalékos aránytól eltérően állapította meg az alperesek felelősségét a „szakszerűtlen javításokkal okozati összefüggésben keletkezett kárért”.

A másodfokú bíróság az ítélet indokolása 5. oldalán az utolsó bekezdésben megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a tények ismeretének hiánya oda vezetett, hogy a káresemény tekintetében a tényállás felderítetlen maradt, és azt a körülményt jogszabálysértés nélkül értékelte a felperes terhére, mivel a kereseti kérelem jogalapja és összepszerűsége vonatkozásában a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség. Ebben a körben pedig a bíróság a felperes részére a szükséges tájékoztatást megadta.

Megalapozottan rögzítette a másodfokú bíróság a szakértői vélemény alapján, hogy bizonyos javítások indokoltak és szükségesek voltak a jármű használatából eredő természetes meghibásodások miatt, és jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy ebben a kérdésben a szakvéleményre összepszerűen meghatározott marasztalás nem alapítható.

Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy a másodfokú bíróság arra a

következtetésre jutott, hogy a keresete jogalapját és összecszerűségét nem bizonyította.

A bírói gyakorlat értelmében a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó jogszabály megsértéséről csak akkor lehet szó, ha a bíróság által megállapított tényállás az iratok tartalmával ellentétes (iratellenes), illetőleg a bíróság a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelése során okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.

A másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése alapján az említett hibákból mentesen, és a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget téve jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást, és jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította az értékcsökkenés jogcímén, a szervizbe szállítási költség, a munkabér követelés, és a javítási költség címén előterjesztett kártérítési igényének jogalapját, illetve összecszerűségét, ezért a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a keresetet. A bírói gyakorlatnak megfelelően a felülvizsgálati eljárásban pedig a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) nincs helye (BH 1999.44.).

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felperest az alperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2013. augusztus 29.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró